

A globalizáció kihívásai és az ifjúsági korszakváltás a kelet- és közép - európai országokban

(Change of era for the youth and challenge of globalization in the East and Central European countries)

Az előadás az ifjúsági korszakváltás kérdésével foglalkozik. Hangsúlyozza, hogy a kilencvenes évek magyar, illetve kelet európai ifjúsági korszakváltás során a piac és a fogyasztás szerepe válik meghatározóvá. Az új, az iskolai ifjúsági korszakba való átmenetet a modernizációból a posztmodernizációhoz vezető hosszabb változásként kell felfogni. Az előadó hangsúlyozza, hogy az átmenet a posztmodernizáció során azt is jelenti, hogy fokozatosan leépülnek a hagyományos struktúrák és elkülönülések, így olyan helyzet alakul ki, ahol egyre nagyobb a káosz és a bizonytalanság. A szerző hangsúlyozza, hogy a fiatalok esélyei növekednek ugyan, de az ifjúsági életutak egyre individualizáltabbakká és egyre kockázatosabbá válnak. az ifjúsági korszakváltást kísérő erőteljes individualizáció egyaránt vezethet az ifjúsági közösségek instabilizálódásához, ugyanakkor azáltal, hogy a fiatalok egyre inkább kortárscsoportokhoz kötődve sajátítják el, illetve alakítják ki azokat az értékeket, életmódokat az individualizálódás új közösségi formák és mozgalmak kiindulópontjává is válhat.

Gáldiné Gál Andrea¹⁰⁰, PhD

Változások a magyar lakosság szabadidő-sportolási szokásaiban

(Changes in the leisure-sport habits of the Hungarian population)

A Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiában meghirdetett célok és programok megvalósítása során a Sport Szakállamtitkárság többek között arra törekszik, hogy sikerüljön az évtizedek óta alacsony szabadidő-sportolási mutatókkal bíró magyar társadalmat „Sportoló Nemzet”-té alakítani. A kihívás nagy, ugyanakkor nem lehet tovább halogatni a valós cselekvést, mert a lakosság rendkívül rossz mortalitási és morbiditási adatai komoly gazdasági és szociális problémákat vetítenek előre. A stratégia 2020-ig határozza meg az elvégzendő feladatokat, a programok hatékonyságának monitorozása azonban csak úgy történhet objektívan, ha tudjuk, hogy honnan is indulunk. Éppen ezért rendkívül fontos a magyar lakosság jelenlegi sportolási szokásainak feltárása, illetve a múltban lezajlott, ilyen irányú vizsgálatok eredményeivel való összehasonlítás révén az aktuális tendenciák meghatározása.

A szerző előadásában bemutatja az ISSP (International Social Survey Programme) nemzetközi összehasonlító kutatás 2007-es, többek között a lakosság szabadidő-sportolási szokásaival, egészségi állapotával kapcsolatos hazai eredményeit. Az 1027 fő (N=1027) által kitöltött kérdőív adekvát kérdéseire kapott válaszok statisztikai analízise révén lehetőség nyílt egy alapos állapotfelmérésre, illetve a szabadidő-sportolást befolyásoló szociológiai tényezők feltárására is. Ezen túlmenően a legfrissebb adatok és a korábbi kutatási eredmények összevetése alkalmat adott arra, hogy elemezzük az elmúlt időszak gazdasági és társadalmi változásainak a vizsgált területekre gyakorolt hatását.

A legújabb eredmények is azt jelzik, hogy a testedzés, mint napjaink ülő életmódjának egyetlen lehetséges kompenzáló eszköze sajnos még mindig a lakosság töredékének mindennapi tevékenységrendszerébe épült be. A magyar társadalom tagjainak egyharmada egyáltalán nem sportol szabadidejében, és összességében a lakosság 60%-a nem végez olyan rendszerességgel testmozgást, amely a szakemberek szerint megfelelő pozitív hatást gyakorolna a szervezetre. Ha a testmozgást nem végzők társadalmi jellemzőit vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy inkább alacsony iskolai

⁹⁹ Oktatókutatási és fejlesztési Intézet, Kutatási, Kutatásszervezési és elemzési Központ

¹⁰⁰ Semmelweis Egyetem

végzettségűek; a budapestiek; illetve a községben-élők között magasabb az arányuk. Ezen eredmények közül különösen a fővárosiaké meglepő; a korábbi kutatások ugyanis mindig őket találták előnyös helyzetben a sportolás terén. A sportolásban részt vevők esetében újdonság, hogy a nők összességében a férfiaknál nagyobb arányban számoltak be heti többszöri vagy mindennapos testmozgásról. Bízató, hogy a kutatás adatai szerint nőtt a 63 év feletti korosztály fizikai aktivitásban való részvétele.

Gerő Márton¹⁰¹

Hálózati dinamika a sajtójelenlét mögött

(Network dynamics behind the press presence)

Előadásomban egy 2007-ben lefolytatott kutatás egyes eredményeit ismertetem. A kutatás során jogvédelemmel foglalkozó civil szervezetek sikerességének és kapcsolathálózati pozícióinak összefüggéseit vizsgáltam. A sikeresség egyik indikátorának a sajtómegjelenések számát tekinthetjük.

Összesen 148 szervezet 2001 és 2006 közötti, három országos napilap online változatában (Magyar Nemzet Online, Magyar Hírlap Online és Népszabadság Online) való megjelenésének számát vizsgáltam. A megjelenések számából előállított, súlyozott rangsor skálafüggetlenhez közelítő eloszlást mutat, ami hálózati dinamikát sejtet a háttérben. A szervezetek közötti két kapcsolattípus, a tranzakciós (pl. projekt) és szövetségi (pl. sajtónyilatkozatok) mentén kirajzolódó hálózatokban elfoglalt pozíció (közöttség-, fokszám- és közelség centralitás) és a rangsor közötti összefüggések vizsgálata megerősíti ezt a feltételezést. A mutatók közül egyedül a közöttség-mutató az, amely a rangsorral korrelációt mutat, így valószínűsíthető, hogy nem egyszerűen a centrális pozíció, hanem a közvetítő szerep járul hozzá leginkább a sikerességhez.

A sikeresség más indikátoraival való közös vizsgálat azonban azt is megvilágítja, hogy a sajtómegjelenés hogyan épülhet be a sikeresség egy több szempontú vizsgálatába, sikeresség-rendszerébe.

Göncz, Borbála¹⁰²

Deliberated opinions and attitudes on the EU

(Megvitatott vélemények és attitűdök az EU-val kapcsolatban)

The general lack of information and lack of interest about the EU is often mentioned both in the public discourses and the scientific research. The concept of “rational ignorance” is particularly interesting regarding the public opinion on the EU, as - being too distant and too complex, people are less eager to make an effort to gather the necessary information and to form an elaborate opinion on it. This way the measured public opinion on it is more likely to be only a superficial one which is even more object of being unstable over time and not consistent than the public opinion on other political issues related to the domestic political arena. Thus the methodology of Deliberative Polling® provides a unique opportunity to see how opinions and attitudes change after providing people with information, experts' insights and making them discuss the issue with other people.

¹⁰¹ PhD hallgató, Eötvös Loránd Tudománygyetem

¹⁰² Phd candidate, Corvinus University of Budapest